

Lang. Code : 10

इस पुस्तिका में 20 पृष्ठ हैं ।

This booklet contains 20 pages.

AAT-20-II
प्रश्न-पत्र II / PAPER II

मणिपुरी भाषा परिशिष्ट
Manipuri Language Supplement
भाग IV & V / PART IV & V

परीक्षा पुस्तिका संकेत
Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संख्या
Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए ।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 19 व 20) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें ।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 19 & 20) of this Test Booklet.

मणिपुरी में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें । / For instructions in Manipuri see Page 2 of this Booklet.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

<p>1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) मणिपुरी भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं ।</p> <p>2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से ।</p> <p>3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं । भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं ।</p> <p>4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें ।</p> <p>5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है M । यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है । अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ ।</p> <p>6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है : भाग-IV : भाषा-I (मनीपुरी) (प्र. 91 से प्र. 120) भाग-V : भाषा-II (मनीपुरी) (प्र. 121 से प्र. 150)</p> <p>7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं । इस परीक्षा पुस्तिका में केवल मणिपुरी भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं । यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) मणिपुरी के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए । जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए ।</p> <p>8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो ।</p> <p>9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें ।</p> <p>10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें । अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें । उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है ।</p>	<p>1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part IV (Language I) OR Part V (Language II) in MANIPURI language, but NOT BOTH.</p> <p>2. Candidates are required to answer Part I and Part II OR III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.</p> <p>3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.</p> <p>4. Use Black/Blue Ball Point Pen only for writing particulars on this page / marking responses in the Answer Sheet.</p> <p>5. The CODE for this Language Booklet is M. Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.</p> <p>6. This Test Booklet has two Parts, IV and V, consisting of 60 Objective Type Questions, each carrying 1 mark : Part-IV : Language-I (Manipuri) (Q. 91 to Q. 120) Part-V : Language-II (Manipuri) (Q. 121 to Q. 150)</p> <p>7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Manipuri language have been given. In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Manipuri, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.</p> <p>8. Candidates are required to attempt questions in Part -V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.</p> <p>9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.</p> <p>10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.</p>
--	---

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) _____

Roll Number : in figures

: (शब्दों में) _____

: in words

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature :

Invigilator's Signature :

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent _____

M

M

(2)

Manipuri-II

Lang. Code : 10

AAT-20-II

টেস্ট বুকলেট কোড

বুকলেটসি লমায় 20 যাওই ।

পেপার II

মণিপুরী লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্ট

ভাগ IV & V

হায়রক্ৰিফাওবা টেস্ট বুকলেট অসি হাংদোক্ৰনু ।

বুকলেটসিগী নীতি-নীয়মশিং (instruction) (সাইদ 19 & 20) অসি যান্না চেকশিন্না পাউ ।

কেন্দিদেটসিংদা পীবা ইন্সট্ৰাক্শনসিং :

- বুকলেটসি মণিপুরী লেঙ্গুয়েজদা পাৰ্ট IV (লেঙ্গুয়েজ I) নত্রগা পাৰ্ট V (লেঙ্গুয়েজ II) দা পরিক্ষা থানিংবা কেন্দিদেটসিংগীদমক ম্যেন টেস্ট বুকলেটতুগী সপ্লিমেন্ট অমনি । অনিমক্তি পুন্না পরিক্ষা থাৰা য়ারোই ।
- কেন্দিদেটসিংনা ম্যেন টেস্ট বুকলেটতগী পাৰ্ট I অমসুং পাৰ্ট II নত্রগা III অমসুং মথোয়না খনবা লেঙ্গুয়েজসিংদী পাৰ্ট IV অমসুং V কী পাউখুম পীবা দরকার লৈ ।
- ইংরাজি অমসুং হিন্দী লেঙ্গুয়েজসিংগী পাৰ্ট IV অমসুং পাৰ্ট V রাহংসিং ম্যেন টেস্ট বুকলেটতা পীরে । লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্টসিংগীদমক তোঙান্না হংবা য়াই ।
- লমায়সিদা পাৰ্টিকুলারসিং ইননবা অমুবা / হীগোক মচু বোল পোইন্ট পেনখক্তংমক শীজিন্নো ।
- লেঙ্গুয়েজ বুকলেটসিগী কোডতি M নি । আনসর শীতকী সাইড-2 দা ইরিবা কোডতুগা অমসুং ম্যেন টেস্ট বুকলেটতা ইরিবদুগা লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্ট বুকলেটকীসিগা চপ মান্নবা হায়না য়েংউ । মান্নদবা থোক্ৰবদি কেন্দিদেটনা খুদক্তা লেঙ্গুয়েজ সপ্লিমেন্ট বুকলেট অদু শীন্দোক্ৰবা ইনভিজিলেটরদা রিপোর্ট তৌগদবনি ।
- বুকলেট অসিগী পাৰ্ট অনিনি IV অমসুং V । মসিদা রাহং অমমদা মাৰ্ক অমা পীবা রাহং 60 যাওই :
পাৰ্ট IV : লেঙ্গুয়েজ — I (মণিপুরী) (রা : 91 দী রা : 120)
পাৰ্ট V : লেঙ্গুয়েজ — II (মণিপুরী) (রা : 121 দী রা : 150)
- পাৰ্ট IV লেঙ্গুয়েজ I গী রাহং 30 যাওই অমসুং পাৰ্ট V লেঙ্গুয়েজ II গী রাহং 30 যাওই । বুকলেট অসিদা মণিপুরী লেঙ্গুয়েজদংগা মরিলেনবা রাহং হংই । নহাক্ৰা নঙগী লেঙ্গুয়েজ I অমসুং নত্রগা II ওইনা খনবা লেঙ্গুয়েজসিংদু মণিপুরী নত্রবদি লেঙ্গুয়েজদুদা রাহং হংবা টেস্টবুকলেট অমা পীনবা হায়বীয়ু । পাউখুম পীরিবা লেঙ্গুয়েজসিংদু নহাক্ৰী এপ্লিকেশন ফোৰ্মদা ইখিবা লেঙ্গুয়েজসিংগা মান্নগদবনি ।
- কেন্দিদেটসিংনা লেঙ্গুয়েজসিংগী লিষ্টতগী লেঙ্গুয়েজ I ওইনা খনখিবদু নত্রবা অতোপ্পা লেঙ্গুয়েজ অমদা পাৰ্ট V (লেঙ্গুয়েজ II)দা য়াওরিবা রাহংসিংগী পাউখুম পীবা দরকার লৈ ।
- টেস্ট বুকলেটতা পীরিবা মফমদুতদা রফ রক্ৰ তৌগদবনি ।
- পাউখুমসিংদু OMR পাউখুম চেদা ইগদবনি । নঙগী পাউখুমসিংদু চেকসিন্না মাৰ্ক তৌ । পাউখুমসিং হোংনবা মুক অঙৌবা শীজিন্নবা য়াদে ।

কেন্দিদেটকী মীং (অচৌবা ময়েক্তা) : _____

রোল নম্বর : অঙ্ক ময়েক্তা _____

: রাইদা _____

পরীক্ষাগী সেন্টর (অচৌবা ময়েক্তা) : _____

কেন্দিদেটকী সিগনেচর : _____ ইনভিজিলেটরগী সিগনেচর : _____

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent _____

কেন্দিদেতশিংনা **Manipuri Language-I**
লৌরবদি পাৰ্ট-IV গী ৰাহং (91-120) ফাওবগী
পাউখুম পিনবা হোৎনগদবনি ।

Candidates should attempt the questions
from **Part-IV (Q.No. 91-120)**, if they
have opted **MANIPURI** as **LANGUAGE-I**
only.

Part – IV / ভাগ – IV
Language – I / ভাষা – I
MANIPURI / মণিপুরী

কেন্দ্রিদেতশিংনা Manipuri Language-I লৌরবদি পাৰ্ট-IV গী ৰাহং (91-120) ফাওবগী পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

মখাদা পীৰিবা ৰাৰেং অসি পুন্না পাৰগা মখাদা পীৰিবা
ৰাহংশিং অসিগী কান্নবা পাউখুম পীয়ু । ৰাহং (91-99)

থকশি খাশি হায়বসি মী অমগা অমগা কাঙলুপ অমগা
অমগা, লৈবাক অমগা অমগা মরক্তা চংনরিবা
লেনেচং ব্যবহার অদুবনি । মী মীদগী হৌরকপা অদুনা
লৈবাক শল্লকই অমদি পৃথিবী শীল্লকই । অদুনা থকশি
খাশি, লমচং ব্যবহার ফজবা হায়বসি মী মীদুগী ইমুং
মনুংদগী হৌরকদবনি । মমা মপানা মচাশিংবু
পীক্লিঙৈদগী ফজবা ৰাঙাং শাঙাঙ, থকশিখাশি,
চাওখংপা লমচং ব্যবহার তম্বিবা তাবনি । থকশি-খাশি,
লমচং ব্যবহার যাওদবা, অঙম-অৰায় খঙদবা মীদি
ইনাক ফনা খুনসনু, মই ফনা হৈসনু, মশকসু লাইগুয়া
ফজশনু মাবু কনানসু তিন্ননীংলোই । মহাকতি মহীক-
মতাঙ যাওৰবা অমোংপা ঈশিংগুম্বনি, অৰেশ্বদা পানবা
ৰাৰকী তয়ালগুম্বনি, শম্বন্দা হৌবা তিংখংলৈ ৰাধিকা
নাচোমগুম্বনি । মহাক তিন্নরগা চাওখংপগী মছতা
মাঙথরক্কনি । অসিগুম্বা মীওই অসিনা মশীং য়ান্নবা
সমাস অদু, অমগা অমগা তিন্নবা য়াদ্ৰবা, করন্না
চাওখংপা সমাস ওইরক্কনি । জ্ঞান লৈরবা, খম্ববা গুম্বগী
শক্তি লৈরবা মীওইনা পুন্না সমাজ অদুদি শোয়দনা
চাওখংকনি ।

মী হায়বসি পুন্না লৈমিন্নবা জীব মখল অমনি ।
পুন্না লৈমিন্নবদগী অমগা অমগা নকশিন্নরকই,
তিন্নরকই । অসুয়া তিন্নরকপসিদনি থকশি খাশি নাইবা
নাইদবা হায়না খায়নরিবসি । তিন্নবগী মবু ওইবা পাশ্বেদি
ৰা ঙাঙবনি । ৰা ঙাঙনদুনা অমনা অমগী পূক্লিং খঙনৈ
চান্নৈ নত্রগা শাওনে । অদুনা ৰাঙাঙ শাঙাং হায়বসি য়ান্না
মরওই । মী অমগা অমগা খংনরিবসি ৰা ঙাঙবদা থকশি
খাশি থম্মরক্তবদগীনি । মৈতৈ পাউরৌদা হায়রি, মীনা
শিবনা চীন্দা শানা শিবনা খোঙ্গুলদা । ব্যবহার যাওদবা
ৰাঙাঙনা মীবু শাওহল্লি । ব্যবহার নত্রগা থকশি-খালি
নাইবা ৰাঙাঙনা মীগী থম্মোয়বু ইৰায় লায়না জয় তৌবা
ঙমই । অহলদা অহল হায়রগা ৰাৰৌই, অঙাংদা অঙাং
হায়রগা শাউই । অদু ওইরবদি করন্না থোং নৌবা ৰাই
লৈবগে হায়বসি খম্বদুনা য়েংবা তাই । অহলদা নমহায়
তৌদুনা অহল হায়বগী মছতা মৈতৈগী ফজথ্ৰবা মিস্কে
তাদা, মান্না, খুড়া, পাবুং ইধৌ চহীগা চান্নবা অমা
খল্লগা কৌ য়াই । অঙাং নহাশিংদসু কৌবা মতমদা
'ইবুংঙো' হায়না কৌনবসি থকশি খাশি নাইবা
মিস্কেনি ।

M

99. থকশি খাশি য়াওদবা মীৰু মীনা

- (1) শান্ননিংদে
- (2) ইকায় খুম্নদে
- (3) তিন্ননিংদে
- (4) লোয়নিংদে

পীৰিৰা শৈৱেং অসি পুয়া পাৰগা মখাদা পীৰিৰা ৰাহংশিং

অসিগী পাউখুম পীয়ু । ৰাহং (100-105)

শাৰবা কালেনগী নুংশাবু ঙ্গহনবা,

নুংগাইবা উৰুমদো পোখাফম ওইনবা

পীবিৰি উপালনা ঐখোয়গীদমত্তা ।

ওলাংথা মতমগী মৈশাবু নেমহনবা,

লিৰিৰা মালংদো হকচাংবু তেকখংহনবা

পীবিৰি উপালনা ঐখোয়গীদমত্তা ।

অহাওবা উইহেসু ফজবা মপানসু

ফংজৰি ঐখোয়না উপাল-হৈপালশিংদগী,

থৌজালবু হৈবনি নীংজগৈ মখোয়বু ।

(6)

Manipuri-II

100. ওলাংথা হায়বসিনা কৰন্না মতমবু খঙহনবগে ?

- (1) নুংগাইবা মতম
- (2) অশাবা ঋতুগী মতম
- (3) য়েন্নিং চোংলকপা মতম
- (4) নিংথমথাগী মতম

101. উপালশিংদগী ঐখোয়না কৰি ফংবগে ?

- (1) মৈ থানবা শীং
- (2) উৰুম ৰাৰুম
- (3) অহাওবা উইহে ফজবা মপাল
- (4) অশাবা মৈশা

102. ওলাংথাগী মতমদা উপালনা ঐখোয়বু কৰি পীবিবগে ?

- (1) নুংশিৰা মনম হৈৰাং লৈৰাংগী
- (2) চোকথবুৰবা হকচাং তেকখংহল্লি ।
- (3) ওমচাৰুৰা হেনগংহল্লি ।
- (4) অৰাবদা অৰাবা পী ।

103. পীৰিৰা শৈৱেং অসি পাৰগা মীওইবনা উপালবু কৰি হায়না নিংবা য়াবগে ?

- (1) থৌজাল হৈবনি হায়না
- (2) মীনুংশি চাউবনি হায়না
- (3) মীওইবগী মতেং পাংবিবনি হায়না
- (4) নুংশি হৈতবনি হায়না

104. মথন্তা পীৰিবা শৈৱেং অসি পাৰগা 'বা' না
লোয়বা পৰেং কয়া যাওবগে ?

- (1) পৰেং অমা
- (2) পৰেং অনি
- (3) পৰেং অহম
- (4) পৰেং মৰী

105. শাৰবা নুংশাগী মৈশানা য়ৈৱৰুৰুবা মতমদা
উপালনা ঐখোয়দা কৰি পীবগে ?

- (1) উৰুম পীদুনা ইংহল্লি ।
- (2) অশাবা নুংশাগী মৈশা পী ।
- (3) অইংবা নুংশিং পী ।
- (4) কৰিমন্তা পীবিদে ।

মখাদা পিৰিবা ৰাহংশিংসিগী ঋইদগী চান্নবা পাউখুম
খল্লগা পিয়ু ।

106. লোন খুদিংমকী মশাগী গ্রামাৰ লৈজৈ অমদি

- (1) বুলসু যাওই
- (2) স্টেচসু যাওই
- (3) সেন্টৰসু যাওই
- (4) ময়েকসু যাওই

107. লোন অহমগী ফোৰ্মুলাগী মতুং ইন্না অহমশুবা
লোনসি

- (1) লৈবাকসিদা লোইনা মাত্ৰৈ
- (2) সংস্কীতখন্তানি
- (3) হিন্দি ঙাংবা অমসুং হিন্দি ঙাংদবা
স্টেটশিংদা খেইনৈ ।
- (4) ফোৱেন লোন অমা হেজ্ঞা য়াই ।

108. ওজা অমনা “নুপীমচা কল্লু নুপীমচা লাইৱিক
তমহনলু” পোস্টৰ অমা পুৱৰুগা ক্লাসৰুমগী
ফকলাংদা থেংলি মহাৰুগা মইহেৰোইশিংদা মদু
ফজনা য়েংলগা মদুগী মতাংদা পাৱাথাক মচা
অমা ইয়ু হায় মসিদা ওজানা শিজিল্লিৰিবা পোস্টৰ
সি

- (1) অশেংবা/অচুম্বা মচাকনি ।
- (2) পুন্না যাওৱবা মচাকনি ।
- (3) শিজিল্লিৰিবা য়াবা মচাকনি ।
- (4) কান্নদবা মচাকনি ।

109. Fluency হায়বসি

- (1) ইবদা আশোইবা যাওদবনি ।
- (2) গ্রামাৰ পথাপ ফজনা শিজিল্লিৰিবা অমদি
খংনবা হায়বা ঙম্বনি ।
- (3) ৰাইপেৰেংশিং ফজনা হায়বনি ।
- (4) ঙাংবা, পাবা অমদি ইবা ফজনা ঙম্বনি ।

110. পাবনা বোতম-অপ এপ্রোচনা মিৎয়েং থমলিবসি

- খোনথোক
- সিলেবল
- ৰাইহেপরেং
- বাইহে
- ময়েক

- (1) a d e b c
- (2) a b c d e
- (3) a e b d c
- (4) b c a e d

111. মখাগী শিৎসিদগী করম্বনা লোন তম্বগী “Social interaction Theory” দা যুমফম ওইবগে ?

- (1) লোন তল্লীবশিৎসি খরাহেন্না লুবা থাকী লোনগী মচাকশিৎদা গুংল শকনহনবা তাঙাইফদে।
- (2) লোন তম্বসি language across curriculum দা মিৎয়েং থল্লগা তমগনি।
- (3) লোন তম্বসি মইহেৰোইশিৎনা মতৌ তম্বা অমসুং মদু অমুক গুংনবা হোৎনবগী তানজা লৈরবা মতমদা তম্বী।
- (4) মইহেৰোইশিৎনা খল্ল-নৈলবা অমদি ৰাহনথোকশিৎ খল্লবগী তানজা ফংবগী তাঙাইফদবা লৈ

112. সবক্কিল অমা ওইনা হান্না হায়বাগা (Prediction) মরি লৈঙ্গরিবসি

- (1) দ্রাফতিংগনি।
- (2) শুপচিনবগনি (Summarising)।
- (3) নোত শেঙ্গগনি (Note making)।
- (4) পাবগনি।

113. মইহেৰোইশিৎনা অফবা থবক ফংনবা তানজাদা লোন তম্বগী অপাম্বগি

- (1) মনুংগী ওইবনি।
- (2) মপানগী ওইবনি।
- (3) থবক্তা মপুং ওইবনি।
- (4) ইগোদা মপুং ওইবনি।

114. খাইদগী কাল্লবা লোন তম্বগী ক্লাসতা মইহেৰোইশিৎদা পিবা তানজাসি

- (1) খল্লগা নশাগী ৰাখল পিবনি।
- (2) মতৌ তমবনি।
- (3) অমগা অমগা ৰা গুংননবা পিবনি।
- (4) অরানবশিৎ যামহন্দবনি।

115. ইনকুসিভ ক্লাসকম অমদা তম্বীবদা ওজানা তৌগদবসি

- (1) হেন্না খংবা মইহেৰোইদা অশোনবা মইহেৰোইশিৎদু য়েংশিনল হায়বনি।
- (2) মখল-মখা কয়গী তম্বীবগী মওং শিজিল্লদুনা মখোয়বু য়োকখৎপিগদবনি।
- (3) মখোয়গী দমক্তা শ্রীঙ্গিপলদা তোঙানবা ওজা হাপনবা হায়গদবনি।
- (4) স্কুলদা মখোয়না ইংনা-তপনা পুং তৰুক লৈহনবদা মতেং পাংগদবনি।

কেন্দ্রিতেশিংনা **Manipuri Language-II**
লৌরবদি পাৰ্ট-V গী ৰাহং (121-150) ফাওবগী
পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

Candidates should attempt the questions
from **Part-V (Q.No. 121-150)**, if they
have opted **MANIPURI** as **LANGUAGE-II**
only.

Part – V / ভাগ – V
Language – II / ভাষা – II
MANIPURI / মণিপুৰী

কেন্দিদেতশিংনা Language-II মণিপুৰী (Manipuri) লৌৰবদি পাৰ্ট-V (Part-V) দগী ৰাহং (121-150)
ফাওবগী ৰাহংশিংগী পাউখুম পিনবা হোংনগদবনি ।

মখাদা পীৰিবা ৰাৰেং অসি মুন্না পাৰগা মখাদা পীৰিবা
ৰাহংশিং অসিগী চানবা পাউখুম পীয়ু । ৰাহং (121-
128)

খোঙ কাঙজৈ হায়বা অসি মৈতৈশিংনা য়ান্না
কুইৰবা মতমদগী শান্নরক্ৰবা মশান্না অমনি ।
লাইৰমলেন্দগী মীৰলেন্দা কাঙজৈ শান্নবা অসি
তমথরকপা ওইনা মৈতৈশিংনা লৌনরকই । খস্মা-
থোইবীগী মতমদসু ঐখোয়না খুছক-খুনখা পানা অনী
কাঙজৈ শান্নখিবগী ৰাৰী লৈরি । খোঙনা চেন্দুনা খুংনা
কাঙজৈ পায়দুনা কাঙক্রম য়ৈদুনা শান্নবা অদুবু খোঙ-
কাঙজৈ হায়না খঙনৈ । শগোল মথন্তা তোংলগা থুত্তা
কাঙজৈ পায়দুনা কাঙক্রম য়ৈদুনা শান্নবা অদুবুনা
শগোল-কাঙজৈ হায়না কৌনৈ । অকল-অথৌশিংনা
পাঙ্গল-লৌশিং চাং য়েংননবা অমদি নুংঙাইনবা
শান্নবশিংগী মনুংদা মূৰ্কা, কাঙজৈ, চেঞ্জোং, মাঙজোং,
নুং ছনবা, শূক ছনবা, পৌ চিংনবা অসিনচিংবা অসি
মৈতৈশিংনা মতম য়ান্না কুইৰবগী মমাঙদগী তৌদুনা
লাল্লবনি । মৈতে খুলাইগী খুন খুন্দা লৈবা শাগৈগী
ওইৰবসু খুনগী ওইৰবসু উমং লাইশিংসি লৈবাক-নিংথৌ
পাল্লিঙৈগী মতমদা কৌনুংগী অমাইবা-অমাইবীনা
শীন্দুনা মতম নাইনা কুমগী ওইনা হরাওনৈ । লাই
হরাওবগী লাই-ৰোই নুমিত্তা খুন-খুন অদুগী অকল-
অথৌ ময়াম থোঙ্কুনা মূৰ্কা কাঙজৈ শান্নবা অসি

চংনরকই । মূৰ্কাদা খাইদগী অথোইবা নুপা অদু কুম
অমগী মকোক (যাত্ৰা) ওইৰবা হায়না ময়ান্না মনা পীনে ।
মৈতৈগী খোঙ-কাঙজৈগী মশান্না অসি ঐখোয় মৈতৈগী
তোও-তোপ্পা মওং অমনি । পৃথিবীগী কৰিগুস্মা মফমদা
মৈতৈগী খোঙ-কাঙজৈগুস্মা মশান্না অমত্তা লৈতে ।
হোকী হায়দুনা শান্নরিবা মশান্না অসিগা খোঙ-
কাঙজৈগা য়ান্না খেন্নৈ ।

মীগী মীচঙ খায়বদা মীচঙ অমদা মী তৰেং
তৰেংনা মীচঙ অমা ওইবা অসি চংনরকই । কাং
শান্নবদসু মী তৰেংনা মীচঙ অমা ওই । খোঙ কাঙজৈ
শান্নবদসু মী তৰেং-তৰেংনা মীচঙ অমমম ওইনৈ । খুং
তৰেং অসি শান্নবা মতমদা লাস্মা পানৈ । লাস্মা
নাস্তোকপদি শান্নৰোই অমনা কাঙক্রম মখুংনা পায়দুনা
মথন্ততা চেনখুংগা পস্থুংফম লাল্লবদি পাঞ্জল অমা লৌই ।
মৰম অসিনা কাঙজৈ লাস্মা অনী অদু মপাঙ্গন্দা,
মথৌনাদা, হৈশিংবা মান্নদবা য়াদে অমনা অমদগী হেক
হেনখিবদা হেল্লিবা শান্নৰোই অদু মথন্তনা পাঞ্জল
থোইননবগী মৰম ওই । খোঙ কাঙজৈগী শান্নৰোই
অমনা অতোপ্পা শান্নৰোই অমবু মখাঙদা শেৎলিবা ফি
অদু পায়ৰগা ফাবা য়াই । শান্নৰোই অমনা কাঙক্রম য়েগে
হায়না হাইগৎলকপা কাঙজৈ অদু শান্নৰোই অমনা মাগী
কাঙজেনা খত্তোকপা নত্ৰগা লৌশিন্দুনা কাঙ ক্ৰমদু
য়েহন্দবা য়াই ।

121. খোঙনা চেন্দুনা খুংনা কাঙজৈ পায়দুনা কাঙক্রম
সৈদুনা শামবা মখল অদু করি কোঁই ।

- (1) মূৰ্গা কাঙজৈ
- (2) খোং কাঙজৈ
- (3) শগোল কাঙজৈ
- (4) হোকী

122. খুনগী লাই হরাওবগী লাইরোই নুমিৎতা করি
মশাম্ন শাম্নবা চৎনরকপগে ?

- (1) মূৰ্গা কাঙজৈ
- (2) শগোল লমজেৎ
- (3) খোঙ কাঙজৈ
- (4) ফিবুল হাবী

123. মুৰ্গাদা খাইদগী মকোক ওইবা নুপা অদু করি
হায়না মীংখোল পীদুনা ইকায় খুল্লবগে ?

- (1) কেপ্তেন
- (2) লুচিংবা
- (3) মূৰ্গা যাত্রা
- (4) অথৌবা

124. পৃথবীগী লম পুম্নমজ্ঞা শাম্নরিবা হোকী হায়বসিগা
খোঙ কাঙজৈগী মশাম্ন অনি অসি মাম্নবরা ?

- (1) খেন্নৈ
- (2) মাম্নৈ
- (3) হায়বা ওমদে
- (4) খর খর মাম্নৈ

125. খোঙ কাঙজৈ শাম্নবদা মী কয়া কয়ানা মীচং
ওইনবগে ?

- (1) মী মঙা মঙানা
- (2) মী তরুক তরুকনা
- (3) মী তরেৎ তরেৎনা
- (4) মী মাপল মাপলনা

126. খোঙ কাঙজৈগী শাম্নরোই অমনা অতোপ্লা
শাম্নরোই অমবু করম্না ফাবা যাবগে ?

- (1) মাংদা থৎতুনা ফাবা যাই ।
- (2) মখাংদা শেংলিবা ফি অদু পায়রগা ফাবা
যাই ।
- (3) তুংলোমদগী তাম্নদুনা ফাবা যাই ।
- (4) অমনা অমবু ফাবা যাদে ।

129. মীওইবা আশানা শুমহৎলমদ্রবদি কৰম
তৌরমগনি ?

- (1) অকিবনা থল্লমগনি ।
- (2) য়েংথিনবা হেল্লমগনি ।
- (3) অৰাবা য়ান্না হেল্লমগনি ।
- (4) নুংশিনবা হেল্লমগনি ।

130. সংসারদা হ্ৰুং হন্দা চংলিবা জীব নদ্রগা
মীওইবশিৎনা কনাগী মৰুমদা পোখাদুনা অৰা
অনা খরদং হস্থনবগে ?

- (1) আশাগী মৰুমদা পোখাদুনা
- (2) মমা মপাগী মৰুমদা পোখাদুনা
- (3) উজাওগী মৰুমদা পোখাদুনা
- (4) অমনা অমগী মতেং লৌনদুনা

131. লাইরবনা পং তংলবা মীওইবনা কৰি আশা
তৌদুনা হিংবগে ?

- (1) লেপুনা হোৎনগনি ।
- (2) নোংমা নুংঙাইরকথিগনি ।
- (3) আশা অমত্তা তৌদে ।
- (4) অতোপ্পনা মতেং পাংবীরগা ।

132. মীওইবনা খল্লিবা আশা হায়বসি বারেংসিদা
কৰিগা চাংদল্লবগে ?

- (1) চফুগা উয়ানগা
- (2) লাইরবগী হিংনবা রাখলগা
- (3) মমানা মচাদা খনবগা
- (4) পান্ধীগী অনৌবা য়েল্লিংগা

133. আশাগী ওমথৈ কৰিনা ওই ?

- (1) নুংঙাইবা ফংবনা
- (2) পস্থুং যৌবনা
- (3) শিবনা
- (4) ওমলৈ লৈতে

134. 'শকুস্তলা' ৰাইহে অসি ময়েক খায়দোকট

- (1) শ + ক + উ + ন + ত + ল + আ
- (2) শ + ক + উ + ন + ত + লা
- (3) শ + কু + স্ত + লা
- (4) শ + কু + ন + ত + অ + ল + আ

135. আশাদা অঙকপগী মশক অমা য়াওই । মদু
কৰিনো ?

- (1) মোমোন মিনোক
- (2) শুমহৎনবগী পান্দল
- (3) অশাওবগী মশক
- (4) অফিবগী মশক

141. মখাগীশিংসিদগী করম্বনা মইহেৰোইশিংগী লোন তম্বা হেনগৎহনবগী অফ ফঙগী রাখল পিবদা খাইদগী কান্নবসি করম্বনো ?

- (1) ওজানা খুদক্তা মইহেৰোইশিংগী অরাম্বশিংদু হায়বীগদবনি ।
- (2) ওজানা লোন শিজিন্নবদা য়ান্না বাবা মইহেৰোইশিংদমক অফ ফঙা হায়বী গদবনি ।
- (3) ওজানা error analysis তৌরগা অরানবশিং চুমথোরুবা পোরম পুথোক্ৰদবনি । মসিদা মমালোনা মরম ওইরগা লানবশিংদু যাওহনলোইদবনি ।
- (4) ওজানা মইহেৰোইশিংগী অরানবশিংদু হায়রোইদবনি মরমদি মইহেৰোইশিংদুনা মখোয়গী অরানবা হায়বদু পামদবা য়াই খনবদগীনি ।

142. তম্বিবা লাইরিক্তগী হেন্না তম্বসি

- (1) তম্বিবা লাইরিক্তগী খরা হেন্না থাক রাংনা তম্বনি ।
- (2) তম্বিবা লাইরিক্তগী মথক্তা অহেনবা মচাক পিবনি ।
- (3) তম্বিবা লাইরিক্তু মপুং ফানা তম্বগী দরকার লৈন্তে ।
- (4) তম্বিবা লাইরিক্তী থাকসি মইহেৰোইশিংনা খংবগী রাংমদনি ।

143. ওজানা লোনগী পন্দুপ অমা তম্বীবদা মহাৰা সাইল অমসুং সোসিয়েল সাইলকী পাৰাশিং শিজিন্নে অদুগা মদু পাউ হায় মরমদি মখোয়শিংদু লোনগী পন্দুপতুগা মরি লৈনে । মসিগী মতম্বীসি

- (1) ইন্টর দিসিপ্লিনরিনি ।
- (2) লেঙ্গ্যাজ এক্ৰোস করিক্যলমনি ।
- (3) প্লুবালিসতিক লেঙ্গ্যাজ টিচিংনি ।
- (4) সবজেক্ত লেঙ্গ্যাজ টিচিংনি ।

144. লোন ঙাংবগী হৈশিংবসি হেনগৎহনগে হায়রবদি মইহেৰোইশিংনা

- (1) খংবদা বাবা অরুবা লাইরিকশিং পাগদবনি ।
- (2) ওজানা হায়বা খোনথোক অচুম্বশিং তাগদবনি ।
- (3) লোন্দু ঙাংনবা মফমদা বা ঙাংনগদবনি ।
- (4) ঙাংবদা অরানবা লোইনমক যাওহনলো ইদবনি ।

145. থামার তম্বনা মইহেৰোইশিংদা হেনগৎহনলিবসি

- (1) ইবা পাবনি ।
- (2) চপচানা ঙাংবনি ।
- (3) ইবা, পাবা ঙাংবনি ।
- (4) রাইহেংশিং খংবনি ।

SPACE FOR ROUGH WORK

মখাদা পীৰিবা নীতি-নীয়মশিং (instruction) অসি য়ান্না চেকশিন্না পাউ :

1. মখাদা পীৰিবা ব্ৰাহ্মশিংশি পাউখুম পীৰিঙৈগী মমাংদা চেকশিন্না পাগনি । মতুংদা চৈস্ত বুকলেট তা যাওরিবলি অদুগী পাউখুম পীগনি ।
2. OMR অন্সৰ শীট কী অনীশুবা নাকন্দা ব্ৰাহ্ম খুদিংমঙ্কী পীৰিবা কলম (column) মরিদুগী মনুংদা শুপ্লগী অচুশ্বনি খল্লবা মফম অদুখজুদা অমুবা / হীগোক মচু বোর পোইন্ট পেন্না ময়েক শেংনা মাৰ্ক (mark) তৌগদবনি । অতোপ্পা মফম অমদা অনীশুনা মাৰ্ক তৌবা য়াদে ।
3. কেন্দিদেট শিংনা অন্সৰ শীট তু থুপচিনবা, থেকচিনবন চিংবগী মওং অমত্তা তৌবা য়াদে । অন্সৰ শীট তা রোল নম্বৰ ইননবগীদমজ্ঞা থমলিবা মফম অদুখজুদা নশাগী রোল নম্বৰ ইগদবনি । অতোপ্পা মফম অমত্তা ইশিনবা, য়েকশিনবা তৌবা য়াদে ।
4. টেষ্ট বুকলেট (কেইসন পেপৰ) অমসুং অন্সৰশীট অদু য়ান্না চেকশিনগদবনি, কৰিগুশ্বা মরম অমত্তদসু (শুপ্লগী টেষ্ট বুকলেট অমদি অন্সৰ শীট কী নম্বৰ মান্নরমদবদকী শিন্দোকপা নত্তনা) অনীদু শিন্দোক-শিঞ্জিন তৌবা য়ারোই ।
5. কেন্দিদেট শিংনা টেষ্ট বুকলেট অমদি অন্সৰ শীট কী Code অমসুং নম্বৰ অদু (Attendance Sheet) তা ময়েক শেংনা চুশ্বা ইগদবনি ।
6. OMR পাউখুমচে অদু মেচিন্না পাগনি এডমিত কদিতা পিখিবা ইনফোরমেসন অদুগা খেল্লবা লৈহল্লোইদবনি । অদুনা ইনফোরমেসন অদু মপুং ফাদনা থমলমলোইদবনি ।
7. কেন্দিদেট শিংনা পৰিক্ষা হোল/room দা মশাগী Admit Card নত্তনা কৰিগুশ্বা মখলগী লাইরিক, অনশ্বা চে-চাং, পেজর, মোবাইল ফোন, ইলেকট্ৰোনিক্স ডিভাইস নচিংবা পোং অমত্তা পুশিনবা য়াদে ।
8. মোবাইল ফোনশিং, ই-পাও ফাওদোকৰা খুংলাইশিং (সুইচ ওফ তৌরগফাওবা), অতোপ্পা পাশ্বৈশিং পৰিক্ষা হোল মনুংদা পুরকপা য়াদে । ব্ৰাৰোলশিং অসি ইন্দ্ৰবদি নত্তবা পাশ্বৈ শিজিন্নৈ হায়দুনা পৰিক্ষাদকী তাশ্বোকপা যাওনা এক্সন লৌখংকনি ।
9. ইনভিজিলেটর না হংলকপগা কেন্দিদেট শিংনা মশা-মশাগী Admit Card পুথোক্কদবনি ।
10. কেন্দিদেট অমত্তনা সুপৰিনটেণ্ডেণ্ট নত্ৰগা ইনভিজিলেটরগী অয়াবা যাওদন মশাগী ফমফম থাদোকপা য়াদে ।
11. কেন্দিদেট শিংনা মশাগী অন্সৰ শীট তু ইনভিজিলেটর দা পীৰমদনা অমদি এটেণ্ডেন্স শীট তা অনীরক হন্না sign তৌরমদনা পৰিক্ষা হোল থাদোকপা য়ারোই । মশাগী অন্সৰ শীট তু পীৰল্লবসু এটেণ্ডেন্স শীট তা অনীরক হন্না sign তৌরমদবা কেন্দিদেট শিংদি unfair means কী case ওইনা লৌগনি ।
12. পৰিক্ষা হোল মনুংদা ইলেক্ট্ৰনিক/মেন্যুল কালকুলেটর শীজিন্নবা য়াদে ।
13. কেন্দিদেট শিংনা পৰিক্ষা হোল মনুংদা পৰিক্ষা থাৰিঙেদা বোর্ডকী Rules and Regulations ঙ্ৰাৰু চংকদবনি । Unfair means নচিংবা থোকহল্লিঙদবা থৌদোকশিং থোকলকপদা বোর্ডকী Rules and Regulations কী মতুংইন্না ব্ৰাৰেপ লৌগনি ।
14. টেষ্ট বুকলেট নত্ৰগা অন্সৰ শীট কী কৰিগুশ্বা মফম অমত্তদা শেগায়-তুগায়বনচিংবা তৌবা য়ারোই ।
15. **পৰীক্ষা হেক লাইবগা কেন্দিদেট শিংনা মাগী-মাগী অন্সৰ শীট তু পৰিক্ষা হোলদুদা লৈরিবা ইনভিজিলেটর দুদা খুংশিন্নরল্লগা মশা-মশাগী টেষ্ট বুকলেট তু পুরগা থোকখিগদবনি ।**

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें ।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह काले/नीले बॉल पॉइन्ट पेन से भरें । एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है ।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ । परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें ।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी ।
5. परीक्षा पुस्तिका / उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाज़िरी-पत्र में लिखें ।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी । इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए ।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है ।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्वीच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए । इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और उनके विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित ।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें ।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं हाज़िरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे । यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाज़िरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा । **परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगुठे का निशान हाज़िरी-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ ।**
12. इलेक्ट्रॉनिक / हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है ।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं । अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा ।
14. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें ।
15. **परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल / कक्ष छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र कक्ष-निरीक्षक को अवश्य सौंप दें । परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं ।**

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Black/Blue Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet / Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against them including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his / her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his / her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/ Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic / Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board.
14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**